

Aan de Colleges van Burgemeester en Wethouders van de gemeenten
Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-de Mierden.

Oirschot, 22 juli 2018

Beste Collegeleden,

Op dit moment maakt de SP in geen van de vijf Kempengemeenten deel uit van de gemeenteraad. Als lokale afdeling van SP-leden uit Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-de Mierden, willen we echter, wanneer de situatie in één of meerdere Kempengemeenten daar om vraagt, zaken onder de aandacht van de betrokken gemeentebesturen en de media brengen. We willen dat op een voor onze inwoners zo transparant mogelijke manier doen.

Momenteel doet een dergelijke situatie zich voor met betrekking tot de intensieve veehouderij. Een tweetal zaken baart ons ernstige zorgen: het optimaal benutten door de Kempengemeenten van de door het Rijk aangekondigde warme sanering van de varkenshouderij, en het uiterst slecht functioneren van luchtwassers met alle gevolgen van dien. We gaan kort in op beide zaken op basis van de informatie waarover we beschikken, en stellen vervolgens een aantal vragen, waarop we graag op redelijke termijn een antwoord van u verwachten.

Warme sanering van de varkenshouderij

Het Eindhovens Dagblad van maandag 9 juli jongstleden meldde dat minister Schouten een akkoord heeft bereikt met betrokken partijen over een warme sanering van de varkenshouderij. Men gaat voor minder dieren en meer innovatie. Dit is in onze ogen heel goed nieuws voor de gezamenlijke Kempengemeenten, toch één van de varkensbastions van Zuidoost Brabant.

Tegelijkertijd geeft het artikel in het ED en zeker ook de analyse van dat akkoord in de krant van de dag daarop, al duidelijk aan dat de echte invulling van de nu afgesproken hoofdlijnen nog moet gebeuren. Echter het idee dat geen enkele boer gedwongen zal worden te stoppen komt ons wat vreemd over als volgens Schouten: *“Het doel van deze regeling is om overlastsituaties weg te nemen. Geuroverlast is daarbij hét criterium.”* Meestal blijven overlastsituaties juist jaren bestaan omdat de veroorzaker zich beschermd voelt door jaren geleden afgegeven vergunningen, en daarom van geen stoppen wil weten. Dat die vergunningen niet meer rijmen met de huidige normen vinden de ondernemers niet hun probleem.

Als we het hoofdlijnenakkoord zelf lezen vallen ons een paar zaken op:

De samenstelling van de betrokken partijen: heel veel “markt”-partijen die direct belang hebben bij het nog meer produceren door de varkenssector, en de afwezigheid van partijen met tegenovergestelde belangen (gezondheid, milieu) - en dat terwijl in de inleiding van het akkoord de consumenten en de retail wel als een vragende en als een stuwende kracht worden gezien om de transitie te versnellen. Hun afwezigheid legt een extra verantwoordelijkheid bij de verschillende overheden om te waken over die andere belangen!

In het akkoord staat onder hoofdlijn 3 met betrekking tot saneren van bedrijven, het woord (vrijwillig) tussen haakjes, dit lijkt ruimte te bieden voor gedwongen beëindiging indien het om een belangrijke overlast situatie gaat. In de bijlage bij het akkoord lijkt die ruimte er echter toch weer niet te zijn.

Hoofdlijn 4 geeft duidelijk te kennen dat ook gemeenten, provincie en de ketenpartijen een eigen verantwoordelijkheid hebben en een additionele bijdrage aan de sanerings- en beëindigingsregeling van het Ministerie van LNV moeten leveren. Hierbij wordt met name gedacht aan menskracht en budgetten.

(Specifiek voor Oirschot). Volgens het ED heeft het College van B&W van Oirschot eind april een specifieke locatie “Nieuwedijk 29” voor gedragen aan het Ministerie van LNV, als zijnde een bedrijf wat zeker in aanmerking zou moeten komen voor deze saneringsregeling.

In de bijlage bij het hoofdlijnenakkoord is sprake van de eventuele mogelijkheid om varkenshouders die zich in het verleden hebben aangemeld om te stoppen voor 2020 ook te laten mee liften met deze saneringsregeling. Ook hierin is een duidelijke verantwoordelijkheid bij de gemeenten gelegd.

De planning in het akkoord geeft aan dat de regeling gepubliceerd zal worden in het eerste kwartaal van 2019, daarna wordt ondernemers nog een periode gegeven om zich te informeren. Volgens ons zouden zij daar nu al mee kunnen beginnen in plaats van te wachten tot de publicatie; hun vertegenwoordigers zitten tenslotte aan tafel als betrokken partij bij het akkoord en weten van de hoed en de rand.

In de bijlage van het akkoord staat een duidelijke rolverdeling voor provincie en gemeenten die prima aansluit bij de Brabantse transitie zoals die door Provinciale Staten vorig jaar juli is vastgesteld en later aangevuld met de nodige steunmaatregelen. Dit geldt echter met name voor vrijwillige beëindigingen.

In een ingezonden brief (BD van 20 juli 2018) wijst SP-statenfractievoorzitter Maarten Everling terecht op het feit dat, wat de sanering betreft, het maar om 120 miljoen gaat, en dat de mogelijkheden dus beperkt zijn. We denken dan ook dat het vechten gaat worden, voor betrokken gemeenten, om zoveel mogelijk gebruik te maken van deze Rijksregeling teneinde de overlastsituaties voor hun inwoners op te lossen.

Onze vragen voor wat betreft de warme sanering van varkenshouderijen:

1. Er vanuit gaande dat ook vanuit de Kempengemeenten bestuurders betrokken zijn geweest bij het tot stand komen van dit hoofdlijnenakkoord, welke interpretatie geeft u aan de formulering (vrijwillige) beëindiging? Wat gaat u doen wanneer ernstige overlast veroorzakende varkenshouders niet vrijwillig willen stoppen, op basis van de voorwaarden die deze warme sanering van LNV straks zal bieden? Voor de gemeente Oirschot is de locatie “Nieuwedijk 29” een mooi voorbeeld, op welke manier wordt hier (in dit kader) een oplossing gevonden?

2. Op welke wijze denkt u, samen met de andere Kempengemeenten, de verdere invulling van het hoofdlijnenakkoord zo te beïnvloeden, dat er zoveel mogelijk overlastsituaties in de Kempen worden opgelost?
3. Kunt u aangeven hoeveel en welke overlastlocaties in uw gemeente in aanmerking komen voor deze warme sanering van varkenshouderijen? Worden daarin ook de ondernemers meegenomen die zich in het verleden hadden aangemeld voor de stoppersregeling? Hebben zij al niet voldoende tijd gehad om zelf voor 2020 een passende oplossing voor hun stoppen te vinden?
4. Kunt u aangeven op welke wijze u extra menskracht en budget beschikbaar gaat stellen om optimaal gebruik te maken van deze saneringsregeling?
5. Bent u het met ons eens dat deze sanering zo snel mogelijk moet worden uitgevoerd, zodat alle overlastsituaties inderdaad op 1 januari 2020 zijn beëindigd, zoals eerder afgesproken? En dat het dan ook geen pas heeft om pas in 2019 (na publicatie van regeling) oplossingen te gaan bespreken met betrokken ondernemers, maar dat daar vanaf nu actief mee begonnen moet worden? Om zo straks vooraan in de rij te staan bij de verdeling van de 120 miljoen?

Slecht functioneren van luchtwassers

Zaterdagavond 14 juli jl. besteedde Nieuwsuur aandacht aan het slecht functioneren van combi-luchtwassers bij varkenshouderijen. In het rapport dat in het voorjaar eindelijk beschikbaar kwam, werd duidelijk dat de jarenlange klachten van omwonenden terecht waren (geweest), luchtwassers presteerden vaak maar de helft van wat ze zouden moeten doen: 40% minder uitstoot in plaats van 85%. Voor de onderzoekers van Wageningen was toen nog niet duidelijk hoe dat kon. Zoals nu blijkt is waarschijnlijk een belangrijke reden dat bepaalde bedrijven gewoon slechte luchtwassers bouwen: bijvoorbeeld filters aanbrengen van 60 cm daar waar die 1,5 meter zouden moeten zijn. De omgevingsdienst en ook gedeputeerde van den Hout beweerden in diezelfde uitzending dat zij niet in staat waren om de luchtwassers op een degelijke manier te controleren. Dit verbaast ons ontzettend: een omgevingsdienst die namens de provincie en de gemeenten, niet de bevoegdheid en/of de capaciteit heeft om zoiets essentieels als een luchtwasser op een degelijke manier op haar effectiviteit te controleren.

In afwachting van de publicatie van het voor de raadsverkiezingen al verwachte Wageningse rapport, hadden toenmalige wethouders uit de Kempengemeenten opgeroepen (zie ED – Reusel de Mierden) om nieuwe aanvragen voor luchtwassers niet positief te behandelen zo lang er geen nieuwe normen voor de combi-luchtwassers waren afgegeven door de Rijksoverheid. Dit om boeren te behoeden voor grote investeringen in luchtwassers die in de toekomst afgekeurd zouden worden.

Onze vragen voor wat betreft de luchtwassers:

1. Bent u ook zo geschrokken van het zoveelste voorbeeld van malafide ondernemers (vaak toeleveranciers of afnemers van de boeren) in de agrarische sector?
2. Bent u het met ons eens dat dit nog maar eens bewijst dat zelfregulering en controle door deze sector niet werkt, en dat de overheid dus nog strenger maar vooral effectiever toezicht moet houden?
3. Welke opdracht/bevoegdheid gaan de Kempengemeenten aan hun afdeling Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving en/of de Omgevingsdienst verstrekken, om te zorgen dat er op korte termijn een overzicht ligt van welke varkenshouderijen met hun luchtwassers **effectief** wel voldoen aan de normen en welke niet? Alsook een nota van advies hoe de gemeenten om kunnen gaan met die bedrijven waarvan de luchtwassers onvoldoende presteren met als gevolg dat geurnormen effectief worden overschreden.

4. Welke maatregelen heeft uw gemeente genomen na de aankondigingen eind 2017 dat het Wageningse onderzoek had aangetoond dat combi-luchtwassers slechts de helft presteerden van de hen toegekende capaciteit? Heeft uw gemeente sindsdien nog nieuwe vergunningen voor dit soort luchtwassers afgegeven? Hoeveel? Waarom? Bent u het met ons eens dat u daarmee een verantwoordelijkheid hebt richting betrokken agrarische ondernemer en naar omwonenden toe, die straks met niet deugende luchtwassers zitten?
5. Vanmorgen meldde het ED dat de gemeente Deurne vergunningsaanvragen vanaf nu toetst aan de nieuwe normen voor combi-luchtwassers die het ministerie onlangs heeft vastgesteld. Geldt dit ook voor uw gemeente? Zo niet, waarom niet? Graag worden wij uitgebreider geïnformeerd over deze nieuwe normen, in verhouding tot de oude normen.

We hopen dat u bovenstaande inwonersvragen met dezelfde aandacht en snelheid zult beantwoorden als u dat gebruikelijk doet met raadsvragen. Uiteraard zullen wij uw antwoorden op dezelfde wijze publiceren als we dat met onze vragen doen, voor zover u dat zelf al niet gedaan zult hebben. Voor vragen waarop u op dit moment nog onvoldoende antwoorden heeft, vernemen we graag op welke termijn we die antwoorden dan wel kunnen verwachten, waarvoor bij voorbaat dank!

Met vriendelijke groet,

Namens SP Afdeling Oirschot / De Kempen

Frans van Boekhold

M oirschot@sp.nl
T 06 - 44 85 25 19
A Vuurslag 2, 5688 TB Oirschot